

ส่วนวิจัยและประเมินผล

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 11

1. ขั้นตอนการวิจัย

ส่วนวิจัยและประเมินผล ได้กำหนดขั้นตอนการวิจัย โดยอ้างอิงจากคู่มือการจัดทำเอกสารวิจัย และเอกสารประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เอกสารวิชาการ เลขที่ 304 สิงหาคม 2564 โดยการวิจัย ที่ดีจะต้องมีการดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1.1 การเลือกหัวข้อที่จะทำการวิจัย (Research Topic Selection) เป็นขั้นตอนแรกของการวิจัย เมื่อจะทำวิจัยนั้น จะต้องรู้ว่าจะทำหัวข้อวิจัยอะไร ซึ่งอาจเกิดจากความอยากรู้ ความสงสัย การฟัง การค้นคว้า การสนทนา การทำงาน หรืออาจเกิดจากสภาพแวดล้อมทั่ว ๆ ไป หัวข้อที่จะทำการวิจัย ควรเป็นประเด็น การวิจัยที่เป็นประโยชน์ทางวิชาการ มีความเกี่ยวข้องด้านนโยบายและมีความร่วมสมัย เป็นต้น

1.2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Review of Literature) หลังจากกำหนดเรื่องที่จะวิจัยจะต้อง ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย โดยศึกษาสาระความรู้ แนวความคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ในตำรา หนังสือ วารสาร งานวิจัย และผลงานวิจัยจะช่วยให้ทราบว่ามีใครบ้างที่ได้ทำ การวิจัยมีผลการค้นพบอะไรบ้าง มีวิธีดำเนินการอย่างไร เครื่องมือและเทคนิคการวิเคราะห์อย่างไร ซึ่งจะทำให้ มีความชัดเจนในเรื่องที่จะทำวิจัยมากขึ้น

1.3 การออกแบบการวิจัย (Research Design) เป็นโครงสร้าง (Structure) และแนวทางในการ ดำเนินการวิจัยเพื่อให้ตอบปัญหาวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด การออกแบบการวิจัยเป็นการวางกรอบ การวิจัย ส่วนการวางแผนการวิจัยจะปรากฏในรูปโครงการวิจัย (Research Proposal) และเป็นการวาง รายละเอียดภายใต้กรอบการวิจัย

1.4 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล (Instruction) ดำเนินการสร้างตามหลักและ ขั้นตอน การสร้างเครื่องมือประเภทนั้น ๆ ซึ่งโดยทั่วไปจะต้องศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือ การเขียนข้อคำถาม การให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไข การทดลองและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ การปรับปรุงเครื่องมือ

1.5 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง (Sample Selection) ในกรณีที่ไม่ได้ศึกษาจากประชากร และ จะศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ให้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการที่กำหนดไว้

1.6 การรวบรวมข้อมูล (Data Collection) ในการวิจัยจะใช้การรวบรวมวิธีใดนั้นขึ้นอยู่กับ ข้อคำถาม หรือเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูลจะเก็บรวบรวมจากประชากรที่ศึกษาหรือจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้ กำหนดไว้ในแบบของการวิจัย

1.7 การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis) เมื่อรวบรวมข้อมูลมาแล้ว นำมาคัดเลือกข้อมูลที่มีความ สมบูรณ์ จากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์

1.8 การแปลความหมายหรือการตีความข้อมูล (Interpretation) เป็นการนำตัวเลขจากการวิเคราะห์ข้อมูลมาแปลความหมายว่าผลการวิเคราะห์เป็นไปอย่างไร ซึ่งการแปลความหมายต้องใช้เกณฑ์หรือใช้มาตรฐาน จึงจะทำให้แปลความหมายได้ถูกต้อง

1.9 การเขียนรายงานการวิจัยและจัดพิมพ์ (Research report and publishing) ต้องเขียนรายงาน ตามรูปแบบของการเขียนรายงานการวิจัยประเภทนั้นๆ เพื่อให้คนอื่นได้ศึกษาค้นคว้าอย่างละเอียดลึกซึ้งต่อไป

2. ขั้นตอนการประเมิน

ส่วนวิจัยและประเมินผล ได้กำหนดขั้นตอนการประเมิน โดยอ้างอิงจากคู่มือการจัดทำเอกสารวิจัยและเอกสารประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เอกสารวิชาการ เลขที่ 304 สิงหาคม 2564 ซึ่งการประเมินผลที่ดีต้องมีขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาความต้องการใช้ของผู้ใช้ข้อมูลการประเมินผล นักประเมินผลจำเป็นต้องรู้ความต้องการของผู้ใช้ผลว่าต้องการทราบอะไรบ้าง เพื่อป้องกันการหลงประเด็นที่จะส่งผลให้เมื่อประเมินผลแล้วไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้

2.2 ศึกษารายละเอียดของโครงการ ในขั้นตอนนี้ผู้ทำหน้าที่ในการประเมินจะต้องทำความเข้าใจในรายละเอียดของโครงการอย่างลึกซึ้งเสียก่อน โดยเฉพาะวัตถุประสงค์ของโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการที่ตอบสนองให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ ระยะเวลา การดำเนินงาน สภาพแวดล้อมของโครงการ ตลอดจนถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ เป็นต้น

2.3 กำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตที่จะประเมิน ในการกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตของการประเมินผลจะต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าจะประเมินผลอะไรบ้าง มีขอบเขตการประเมินอยู่แค่ไหน ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นทิศทาง ในการออกแบบการประเมินในขั้นตอนนี้ต่อไป

2.4 กำหนดประเภทการประเมินผล ตัวชี้วัด และเกณฑ์ที่ใช้ตัดสินหรือเปรียบเทียบสิ่งที่ผู้ประเมินผล จะต้องให้ความสำคัญในการกำหนดตัวชี้วัดนั้น กล่าวคือ ตัวชี้วัดที่ถูกต้องสามารถตอบวัตถุประสงค์ ของการประเมินผลได้ และสามารถกำหนดเกณฑ์การตัดสิน หรือเปรียบเทียบ เพื่อให้การวัดผลทำได้อย่างเป็นรูปธรรมและแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน

2.5 กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลตามความเป็นจริง และสามารถใช้เป็นตัวแทนประชากรของโครงการได้ ดังนั้น ในขั้นตอนนี้จึงเป็นอีกขั้นตอนหนึ่งที่ผู้ประเมินต้องให้ความสำคัญในการเลือกวิธีการสุ่มตัวอย่าง วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลให้มี ความสอดคล้องกัน และต้องมีความเหมาะสมกับลักษณะของโครงการ

2.6 เก็บรวบรวมข้อมูล ตามวิธีการที่ได้กำหนดแล้วในขั้นตอนที่ 5 ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล นักประเมินจะต้องสร้างความเข้าใจหรือให้รายละเอียดโครงการที่จะถูกประเมิน วัตถุประสงค์ การประเมิน กลุ่มตัวอย่างที่จะเป็นแหล่งข้อมูล และที่สำคัญคือ แบบสัมภาษณ์ หรือแบบสังเกตให้แก่ทีมผู้ออกเก็บรวบรวม

ข้อมูลก่อน เพื่อสร้างความเข้าใจให้ตรงกัน สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลให้อยู่ในประเด็นที่ตรงต่อความต้องการนำมาใช้

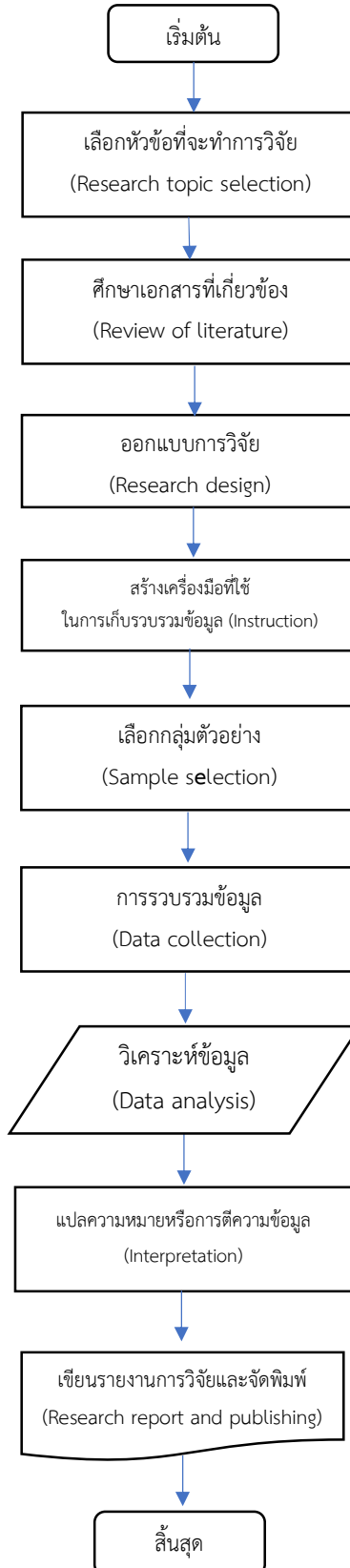
2.7 ประมวลผล วิเคราะห์ข้อมูลและเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อแสดงผลลัพธ์ ผู้ประเมินผลจะต้องจัดเตรียมอุปกรณ์ ที่ใช้ในการประมวลผลไว้ให้พร้อมเพื่อการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ โดยไม่มีอคติ หรือ ความลำเอียง

2.8 เขียนรายงาน พร้อมจัดส่งให้ผู้ใช้ข้อมูลและผู้ที่เกี่ยวข้อง การประเมินผลถึงแม้จะทำได้ดีเพียงใด แต่หากไม่มีการนำออกเผยแพร่แล้วก็เท่ากับเป็นการสูญเปล่า ดังนั้น ขั้นตอนนี้จึงเป็นขั้นตอนการเผยแพร่ผลการประเมิน สู่ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ที่จะนำผลไปใช้ประโยชน์ในการเขียนรายงานนั้น ผู้ประเมินจะต้องนำเสนอผลการประเมินผล ให้เห็นภาพทั้งหมดที่เกิดขึ้นอันเป็นผลมาจากการดำเนินงานของโครงการ รวมถึงปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินงานโครงการและสิ่งที่จะขาดไม่ได้ คือ ข้อเสนอแนะที่ผ่านการวิเคราะห์แล้วว่า มีประโยชน์ต่อโครงการ กล่าวคือ สามารถแก้ไขปัญหหรือจุดบกพร่องให้แก่โครงการและที่สำคัญต้องสามารถนำข้อเสนอแนะนั้นไปใช้ปฏิบัติจริงได้ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นข้อมูลอีกส่วนหนึ่งที่จะถูกนำไปใช้พิจารณาประกอบการตัดสินใจของผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

ด้านที่ 6 การนำเทคโนโลยี/นวัตกรรมมาใช้ในการปฏิบัติงาน

1) หน่วยงานมีการจัดทำขั้นตอนการปฏิบัติงาน ตามภารกิจ (Flow Chart) ในทุกส่วน/ฝ่าย

ขั้นตอนการวิจัย (Flow Chart)

ขั้นตอนการประเมิน (Flow Chart)

